

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuterschool Catharina

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 29 januari 2020

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 15 april 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Voorschool Catharina. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Voorschool Catharina maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de voorschool en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij doelgericht de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers bieden de peuters structuur en gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien heeft de voorschool aantrekkelijk ingerichte ruimtes die uitnodigen tot spelen en het gebruiken van taal.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. De pedagogisch medewerkers geven de peuters aandacht in zowel de grote groep als in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een zeer positieve manier met de peuters om en de peuters tonen zich zeer betrokken bij de activiteiten.

Kinderopvangorganisatie:
Voorschool Catharina (Dynamo)

LRK-nummer: 230142977

Totaal aantal doelgroeppeuters: 14

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. Ook betrekken zij de ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter. De pedagogisch medewerkers geven de ouders informatie over het thema om hen te stimuleren om ook thuis met hun peuter te spelen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de voorschool en dat hun kind er met plezier naar toe gaat. De voorschool werkt goed samen met de Catharinaschool. In overleg met de ouders draagt de voorschool de informatie over de ontwikkeling van de peuter, voordat hij/zij vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers kijken in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. De teamleider en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers krijgen coaching en volgen scholing om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf legt aan de gemeente en aan de ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er op onderdelen van de standaarden ook kansen voor verbetering.

Zo kunnen de pedagogisch medewerkers de interactie tussen de peuters onderling meer stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door het spel in de (uitdagend ingerichte) hoeken te verrijken. Ook zijn er mogelijkheden om meer inhoudelijke feedback te geven op het spelen en leerproces van de peuters. Daarnaast kan de voorschool de ouders meer tips geven over hoe zij thuis met hun peuter kunnen lezen, zingen en spelen rond het thema; of geschikte materialen meegeven waarmee ouders thuis met hun peuter kunnen spelen. De pedagogisch medewerkers kunnen ook gaan vaststellen in welke mate de peuters de woorden beheersen die zij in de thema's aanbieden.

De houder en de teamleider kunnen de kwaliteit van de voorschoolse educatie versterken door concretere (meetbare) doelen te stellen in het (pedagogisch) beleidsplan, uit te werken hoe zij aan deze doelen werken en door de doelen regelmatig te evalueren.

De organisatie is bezig met een herinrichting van de organisatie-structuur gericht op het versterken van de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur.

Vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling kunnen de teamleider, de pedagogisch coach kwaliteit en zorg en de hbo-er op de groep ieder hun bijdrage leveren aan het cyclisch evalueren en planmatig verbeteren en borgen van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	6
2.	Hoofdconclusie	8
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	9
4.	Reactie van de houder	14

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op de Voorschool Catharina.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groepen, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, een pedagogisch medewerker, de zorgcoördinator en de locatiemanager.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht.

Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op de Voorschool Catharina.

Conclusie

We zijn positief over de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Voorschool Catharina. Alle standaarden zijn met een voldoende of een goed gewaardeerd.

Context

Voorschool Catharina is gevestigd in de Catharinaschool. De voorschool heeft twee peutergroepen waarin zij in totaal 14 doelgroepeuters opvangt. De voorschool heeft een ruime buitenruimte tot haar beschikking.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 15 oktober 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderungen en de resultaten van het onderzoek op de Voorschool Catharina.

3.1. Ontwikkelingsproces: inhoudelijke kop

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>ℓ</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking			<i>ℓ</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als goed omdat het aansluit bij de behoeften van de populatie.

De voorschool richt een zeer uitdagende leeromgeving in, waarmee zij de taligheid bij de peuters stimuleert. Bovendien is het aanbod doelgericht en dekkend voor de ontwikkelingsgebieden.

De pedagogisch medewerkers van de voorschool gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool. De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters.

Bij het huidige thema heeft de voorschool bijvoorbeeld een boerderijhoek ingericht met echt hooi waar de peuters kunnen spelen. Ook zijn er voldoende lees-, spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen. De voorschool beraadt zich op hoe zij het aanbod voor de jongste kinderen (die vanaf 2 jaar instromen) doelgerichter vorm kan geven. Ook het verder verrijken van het aanbod voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben heeft de aandacht van de voorschool.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Een sterk punt in de werkwijze zijn de dagelijkse observaties die de pedagogisch medewerkers uitvoeren.

Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers deze informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders. Er ligt een kans voor de voorschool om meer onderling af te stemmen over de observaties van de ontwikkeling van de peuters (wat zien we? hoe interpreteren we dit? hoe registreren we dit?).

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we, gedeeltelijk samen met de observant van de voorschool, het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. De werkwijze van de pedagogisch medewerkers zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. Zo weten de pedagogisch medewerkers kansen die zich aandienen mooi te benutten en de peuters tot actief gebruik van taal te stimuleren. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben.

Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie met de pedagogisch medewerker. Er zijn kansen om de interactie tussen peuters onderling meer te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door het spel in de (uitdagend ingerichte) hoeken te verrijken. Ook zijn er mogelijkheden om meer inhoudelijke feedback te geven op het speel- en leerproces van de peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed, omdat de voorschool goed samenwerkt met de school waaraan zij verbonden is, net als met de ouders en andere ketenpartners. Betrokkenen creëren met deze aanpak gunstige randvoorwaarden voor een doorgaande leerlijn in de voor- en vroegschoolse educatie.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn gemeentelijke afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens. Bovendien is er een warme overdracht van alle peuters die doorstromen naar de Catharinaschool.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is maandelijks vve-overleg tussen voorschool en vroegschool en er zijn twee combinatiefunctionarissen die vanuit de voorschool meedraaien in de groepen 1/2. Voorschool en vroegschool stemmen de thema's waar mogelijk op elkaar af en de voorschool start binnenkort met de methode die de school reeds gebruikt voor de ontwikkeling van de sociaal-emotionele vaardigheden en normen en waarden. Voor de leerlingen die zorg behoeven zijn de interne begeleiding van voor- en vroegschool op elkaar afgestemd.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels nieuwsbrieven en bij de thema-startbijeenkomst voor ouders. Ook betreft de voorschool de ouders bij thema-uitjes, zoals een bezoek met de peuters aan Schiphol. De voorschool weet ouders ook te betrekken door goed in te spelen op de wensen van de ouders. Zo heeft de voorschool onlangs een cursus ehbo in het Arabisch georganiseerd.

Er ligt een kans om de ouders wat meer tips te geven over hoe zij thuis met hun peuter kunnen lezen, zingen en spelen rond het thema. Ook kunnen zij waar nodig geschikte materialen meegeven waarmee ouders thuis met hun peuter kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan. Aangezien de voorschool sterk inzet op de taalontwikkeling (en in het bijzonder het uitbreiden van de woordenschat) van de peuters, ligt er een kans voor de voorschool om vast te gaan stellen in welke mate de peuters deze woorden beheersen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

De houder van de voorschool heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan haar visie op de voorschoolse educatie beschreven en de manier waarop de kwaliteit tot uitdrukking moet komen in een individueel profiel (van de pedagogisch medewerkers), groepsprofiel en organisatieprofiel. De houder beschrijft ook hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. Daarnaast worden ouders bevestigd op hun tevredenheid. De houder maakt in haar beleidsplan nog niet expliciet welk beoogd resultaat zij met de voorschoolse educatie nastreeft. De inzet, kwaliteiten en ambities van de betrokkenen op de locatie maken dat de afspraken over de uitvoering worden gerealiseerd in de praktijk (zie de waardering op de overige standaarden).

De houder en de teamleider kunnen de kwaliteitszorg van de voorschoolse educatie versterken door concretere (meetbare) doelen te stellen in het (pedagogisch) beleidsplan, uit te werken hoe zij aan deze doelen werken en door de doelen regelmatig te evalueren.

De organisatie is bezig met een herinrichting van de organisatiestructuur gericht op het versterken van de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur.

Vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling kunnen de teamleider, de pedagogisch coach kwaliteit en zorg en de hbo-er op de groep ieder hun bijdrage leveren aan het cyclisch evalueren en planmatig verbeteren en borgen van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De teamleider en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan het continu verbeteren van hun professionaliteit. Zo volgen zij scholingen en krijgen zij coaching-on-the-job om hun kennis en vaardigheden te versterken. Met de herinrichting van de organisatiestructuur kan de leiding gericht gaan sturen op de inhoud van deze scholing en coaching, in aansluiting op de gezamenlijke doelen die men nastreeft.

De pedagogisch medewerkers tonen een grote bereidheid en ambitie om de voorschoolse educatie te verbeteren. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De houder van het kinderdagverblijf verantwoordt zich aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Over de kwaliteit van de voorschoolse educatie en de resultaten die zij bereikt met de peuters verantwoordt de houder zich niet. De gemeente vraagt hier ook niet om.

We zien dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat het kinderdagverblijf open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven ouders aan dat zij voldoende informatie ontvangen. De voorschool heeft de ambitie om de wensen van ouders nog scherper in beeld te krijgen om hierop aan te kunnen sluiten.

4. Reactie van de houder

De houder heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid een reactie in te sturen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

